

Bothens slut rapport - Samlingsforum 2024, Falun

Framtidens magasin för alla tiders samlingar

Årets tema visade sig vara väldigt populärt med rekord många deltagare båda på plats och digitalt. Det finns också många deltagare som var med på deras första Samlingsforum.

Efter välkomsttal av länsmuseumchef Christer Björklund fick vi höra om **Dalarna museets** arbete med magasin flytt, och *Magasin för kunskapsuppbyggnad*. Hur skulle man kunna ta vara inte bara på samlingar men även samlandet, kan man betrakta magasin som en kunskapsproducent? Flytten började 2019 och slutade årsskiftet 23/24, samtidigt bytte man från samlingsförvaltnings databas Sofie till Primus, för att kunna leverera till Digitalt museum. 12 000 flytt kartonger användes, 35 000 föremåls bilder skapades under 3 år, 33 000 nya databas poster skapades. Magasin och museet är i olika hus men en effekt av flytten är en ökad närvaro av samlingen i museets verksamhet, alla anställda jobbade 20% med flytten och på det sättet har fler lärt känna samlingen.

Takeaway: Vid gällning överväga samlings policy/perspektiv när föremålet samlades in jämförd med nuvarande policy.

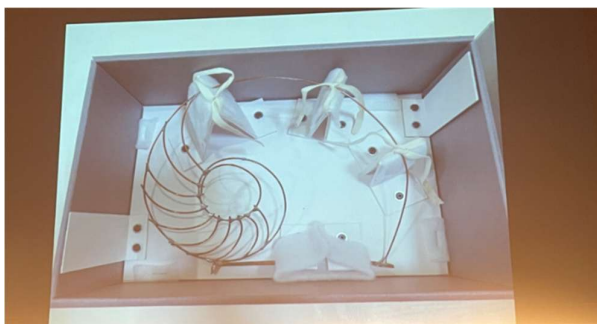
Lisen Tamm från **Sigtuna Museum & Art**, ett kommunalt museum, berättade om deras magasin – en gammal generatorfabrik från 1940t, som blev tillgängligt när tillverkning flyttades till Baltikum. Samlingens flytt till huset blev möjligt efter tillträde av en ny museumchef som sög risker med dåvarande förvaring, och en tillstånds rapport genomförd av en konservator som underlag till politiskt beslut. Genom RAÄ:s program kulturavsläppte anställdes personalen till flytt. En översvämning i 2014 resulterad i ersättning av en läckande garagedörr, men annars verkar den nu 10 års gammal lösningen har funkade ypperligt.

I presentationen från **Statens historiska museer** visade Jennie Arvidsson och Christina Tegner, att man med kort tid och en enkel besluts trappa kan komma långt i visualisering av olika scenarier och på det sättet jämföra resurser och möjligheter i en förstudie. De tipsade också om programvara Sketchup för 3D design som verktyg i planering av placering.

Moderna museet presenterad arbetet med att packa utställningen Model Room för utlån. Ett komplicerat packprojekt med 451 föremål. Lösningen finns i skräddarsydda lådor, och vikta kartongstöd fäst i lådor med popnitar. Även Moderna museet använder Sketchup för att räkna ut placering av lådor på pallar, och antal pallar innan planering av transport.

©Mår Eriksen, Model room, 2023 © 2023 Claes Oldenburg. Photo: Anders Rune Berg. Installationella, Moderna Museet/Arkiv, Stockholm 2015.

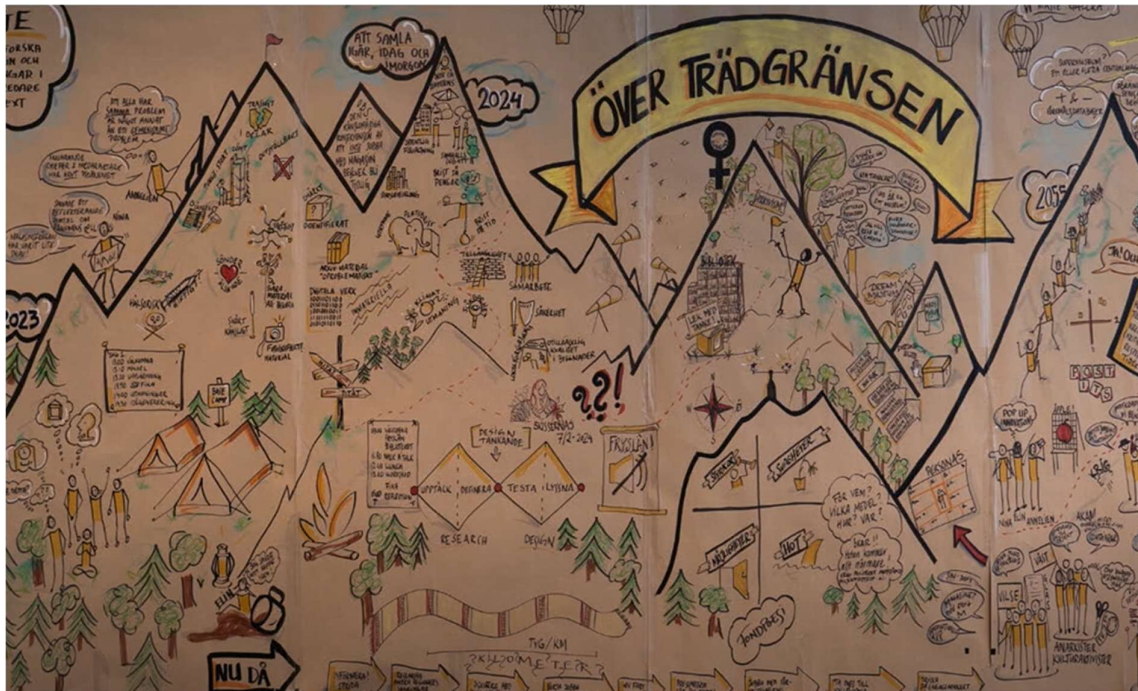

Anledning och planer till ombyggnation av **Botanhuset på Naturhistoriska riksmuseet** beskrivs i denna artikel [Samlingar med växtvärk | SFV](#). Huset är ett statligt byggnadsminne, inga större ingrepp är tillåtna. Åsa Dalsätt och Annika Bengtson beskrev förloppet, och utmaningar av att delta i projektet, särskilt när det gäller kommunikationsvägar i ett projekt med hyresvärd, entreprenör, underentreprenör, och underleverantör, och därtill tusentals föremål. Efter ombyggnation har museet bättre förutsättningar för samlingar.

Efter fika och mingelstund var det dags för Morten Ryhl-Svendsen att berätta om ett forskningsprojekt i Danmark. Han ville ta reda på om alla regionalmuseumsmagasin som har byggts i Danmark, som "low energy consumption", eller semi-passiv, verkligen nådde upp till det som de lovade – låg energiförbrukning, och rätt förvaringsförhållande för föremål. Mer information i artikeln [Full article: Environmental Conditions for Danish Storage Buildings: A Summary of 20 Years of Air Quality Surveys](#). Byggnader är inte uppvärmda men har luftfuktighets kontroll. Uppmätta förhållande visar temperatur mellan 7 och 19 grader, med RH mellan 45-55 %, över ett år. Som en del av studien utfördes Life Cycle Analysis, då visa sig betongen som användes i byggnaden står för 50% av koldioxid fotavtryck. Detta är då mycket större påverkan än el som behövs för att driva luftfuktighets reglering. Ryhl-Svensson har med modellering kunnat visa att bygga med trä eller plåt minska koldioxid påverkan.

Charlotta Dohlvik berättade om status för Kulturförvaltningen i Göteborgsstads planer att bygga ett nytt magasin. Inflytt förväntas nu sker i 2027 och komma att ta tre år. Under tiden pågår packningsarbete. Niclas Dristig beskrev användning av en app som har utvecklats tillsammans med RISE. Medarbetare kan ta bilder av föremål med telefonen, skanner streckkoder på förpackning, pall och placering, och allt kopplas sen till de två olika samlingsförvaltningssystem (Charlotta och Museum Plus) som de museerna inom förvaltningen jobbar med.

Utvecklare från Region Skåne pratade om deras utredning av vad ett magasin kan vara när 8 museer i deras region börja prata om behov av ett nytt magasin. De samlar information om behov, och benchmark mot projekt i andra länder, till exempel delade magasin i Friesland, Holland, och även gemensam gallrings projekt. Inom Skåne heter projektet Över Trädgränsen.

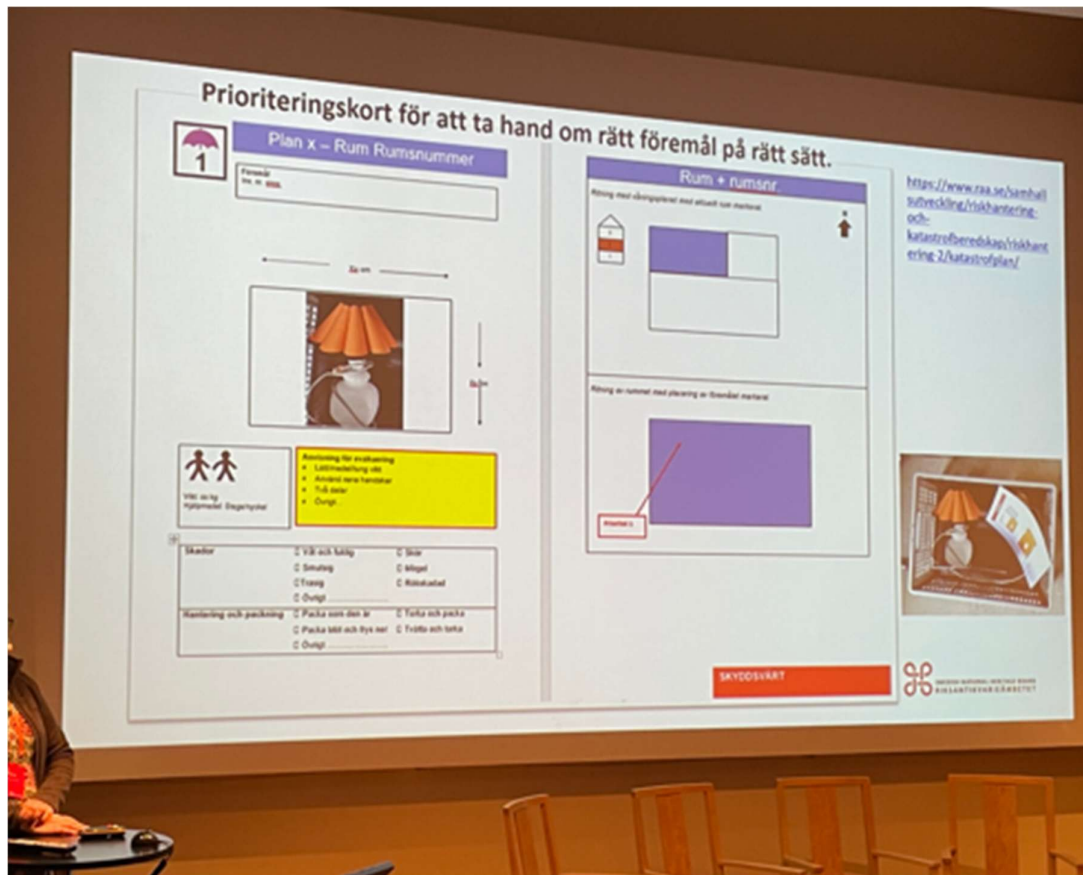

Den sista talare på första dagen var Sara Eriksson från Riksantikvarie Ämbetet som presenterade resultatet av regeringsuppdrag kring långsiktig samlingsförvaltning. Mer information finns här [Förslag för bättre och mer långsiktig samlingsförvaltning | Riksantikvarieämbetet](#)

På dag två finns det olika spår och besök att välja mellan. Jag valde spår 1b med fokus på beredskapsplanering i med att det är något vi kommer att jobba med på Medicinhistoriska museet under 2025.

Dagen började med en presentation från Maria Melin Wittberg, Brandinspektör som redovisade lagarna som styr att museet som verksamhet är skyldig att utföra Systematiskt Brandskyddsarbete. I detta arbete ska man beakta risker, och fundera på att bjuda in räddningstjänsten till en objekts orientering. I fall av brand vilken är de föremål som ska räddas, vart i huset finns de, och hur bor de hanteras? Räddningstjänsten är med i de första 16 timmar efter släckning för att hjälpa till med restvärdesräddning.

Erika Hedhammar från Riksantikvarieämbetet visade exempel på prioriteringskort som kan användas för kommunikation om de föremål som man har valt som prioriterad och skyddsvärt enligt riskanalys. RAÄ har en mal på deras hemsida [Katastrofplan | Riksantikvarieämbetet](#). Vidare redovisade hon en sammanställning av incidenter på Sveriges museer [Incidenter inom museernas samlingsförvaltning : sammanställning av enkätundersökning 2024](#). Sammanställning bygger på svar till en enkät – av de museer som svarade hade de vattenskada och skadedjurproblem, men ingen brand under 2024.

De två sista presentation handlade om mer konkreta åtgärder i magasin – hur gör man rent praktisk när man har identifierad föremål som är prioriterad för räddning, hur markera man dem, vart placera man dem. Även har kan riskanalys användas, Jenni Lindblom från Helsingborgs museer visade hur de tänker kring utrymning kopplade till olika risker. Åtgärd kan vara att flytta föremål till en annan del av byggnaden, att flytta föremål utomhus, eller att flytta till ett evakueringsmagasin.

Lina Mårtensson och Johanna Sandström från Statens maritima och transporthistoriska museer påminde om vikten att se över och uppdatera riskanalysen årligen som en del av verksamhetsplanering för att bidra till resurs- och budgetplanering.

Tips från båda – etiketter med reflextejp gör det lättare att hitta prioriterade föremål vid strömavbrott.

Sista programpunkt var ett besök i museimagasinet, och en snabb genomgång av IPM tips från Lisa Nilsen.

Jag tackar Märta, Gunnar och Arvid Bothéns stiftelsen för möjligheten att delta i konferensen. Det var väldigt givande att träffa kollegor i branschen och jag fick med mig mycket användbart.